

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	СИЛАБУС навчальної дисципліни ПРОФІЛАКТИКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ
	<p>Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 015.15 Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p>Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p>Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)</p> <p>Дні занять та консультацій: згідно з розкладом</p> <p>Рік навчання: 3-й</p> <p>Семестр: 6-й</p> <p>Кількість кредитів: 4</p>
	<p>Викладач: Крюковська Ольга Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент, викладач Електронна пошта: olga.krukovska@i.ua Сторінка дисципліни на сайті викладача: http://surl.li/eqgeu</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії хіміко-технологічних дисциплін, охорони праці, безпеки життєдіяльності та екології

Протокол від “_____” _____ 20__ року № _____

Голова циклової комісії
хіміко-технологічних дисциплін, охорони праці,
безпеки життєдіяльності та екології _____

(підпис) (ПБ)
“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи

(гарант) освітньої-професійної програми _____ Ольга КРЮКОВСЬКА
(підпис)

“_____” _____ 202__ року

1. Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних та психологічних питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань, визначеного відповідними державними нормативно-правовими та нормативно-технічними актами.

Завданнями вивчення дисципліни є засвоєння законодавчих основ профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є виробничий травматизм, державна політика України щодо профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.

Пререквізити: передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з біології, безпеки життєдіяльності, основ цивільного захисту та охорони праці, правові та організаційні основи охорони праці, техногенна безпека об'єктів підвищеної небезпеки.

Постреквізити: знання, отримані при вивченні навчальної дисципліни можуть бути використані при вивченні дисциплін: Безпека виробничих процесів, обладнання та транспорту, Пожежна безпека, Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків на виробництві, Економіка охорони праці та техногенної безпеки, Технологічна практика.

Методи навчання: словесні (лекції, консультації), наочні, практичні та семінарські заняття.

Форми та методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, залік.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

<i>Програмні компетентності</i>	
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у середній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
<i>Загальні компетентності</i>	К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення. К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення. К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці. К 24. Здатність управляти комплексними діями /проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

Програмні результати навчання, визначені стандартом

Програмні результати навчання

- ПР 02.** Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).
- ПР 07.** Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.
- ПР 09.** Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.
- ПР 17.** Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.
- ПР 21.** Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

При вивченні дисципліни «Профілактика виробничого травматизму» **здобувач освіти повинен знати:**

- законодавчі засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні;
- законодавство про об'єкти підвищеної небезпеки;
- міжнародні конвенції про засади, що сприяють безпеці та гігієні праці;
- державну політику України з питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- управління охороною праці на державному та галузевому рівнях;
- органи державного нагляду за охороною праці;
- основні причини виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні;
- навчання з питань охорони праці під час підготовки працівників, прийняття на роботу та в період роботи;
- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві;
- систему соціального захисту працівників на виробництві в Україні;
- гігієнічну класифікацію шкідливих речовин за характером впливу на організм людини та класи небезпечності шкідливих речовин;
- методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- систему стандартизації в охороні праці як складову профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- міжнародні стандарти з охорони праці OHSAS 18000;
- принципи проведення аудиту з охорони праці підприємства за національними та міжнародними стандартами;
- методи оцінювання економічної ефективності заходів з удосконалення умов та охорони праці;
- принципи та методи проведення атестації та паспортизації санітарно-технічного стану робочих місць як основи профілактики виробничого травматизму;
- загальні вимоги безпеки виробничих процесів та устаткування, токсикологічне оцінювання технологічних процесів;
- засади і методи проведення моніторингу умов праці;

- проблеми аналізу та управління професійними ризиками;
- технічні засоби запобігання виробничому травматизму;
- сигнальні кольори, сигналізацію, знаки безпеки та їх застосування на виробництві;
- невиробничий травматизм і заходи його попередження.

Здобувач освіти повинен вміти:

- організувати розслідування нещасного випадку, професійного захворювання та аварії на виробництві;
- визначати основні кількісні показники виробничого травматизму та професійних захворювань;
- розробляти інструкції для проведення інструктажів і перевірки знань працівників з питань охорони праці та пожежної безпеки;
- визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків;
- визначати розміри тарифів під час страхування від нещасних випадків на виробництві;
- проводити ідентифікацію та паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів;
- обґрунтувати раціональні методи нормалізації умов праці у конкретній виробничій ситуації;
- контролювати дотримання вимог з виробничої санітарії;
- проводити аналіз, прогнозування, профілактику виробничого травматизму та професійних захворювань;
- визначати збитки, пов'язані з виробничим травматизмом і професійними захворюваннями;
- користуватися державними стандартами України з питань охорони праці;
- організувати проведення внутрішнього та зовнішнього аудиту охорони праці підприємства за національними та міжнародними стандартами;
- проводити оцінювання економічної ефективності заходів з удосконалення умов та охорони праці;
- організувати проведення атестації та паспортизації санітарно-технічного стану робочих місць як основи профілактики виробничого травматизму;
- визначати наявність робіт з підвищеною небезпекою;
- проводити моніторинг умов праці;
- оцінити безпечність технологічного обладнання та процесів за окремими чинниками;
- визначати рівень професійного ризику на виробництві.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 30 годин

Практичні заняття (ПР): 8 годин

Семінарські заняття (СЗ): 2 години

Комплексна контрольна робота (ККР): 2 години

Самостійна робота (СР): 78 годин

3. Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
3 курс, V1 семестр			
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1. Загальні засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.	Опанування студентами теоретичних знань щодо основних засад профілактики виробничого травматизму.	Презентації, обговорення, відео уроки, тести
2	Тема 2. Навчання та інструктажі з охорони праці як основний організаційний захід профілактики виробничого травматизму	Опанування студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо здійснення навчання з охорони праці та проведення всіх видів інструктажів.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні завдання, відео уроки, тести
3	Тема 3. Профілактичні заходи у сфері виробничої санітарії та гігієни праці.	Набуття студентами знань щодо профілактичних заходів у сфері виробничої санітарії та гігієни праці.	Презентації, обговорення, відео уроки, тести
4	Тема 4. Профілактичні заходи у сфері виробничої безпеки.	Набуття студентами знань щодо профілактичних заходів у сфері виробничої безпеки.	Презентації, обговорення, відео уроки, тести
Змістовий модуль 2			
5	Тема 5. Гігієнічна класифікація праці як важливий захід профілактики виробничого травматизму.	Опанування студентами теоретичних знань щодо гігієнічної класифікації праці.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, відео уроки, тести
6	Тема 6. Атестація робочих місць – основа профілактики виробничого травматизму.	Набуття студентами практичних навичок щодо здійснення атестації робочих місць.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, відео уроки, тести
7	Тема 7. Профілактика виробничого травматизму в умовах та на об'єктах підвищеної небезпеки.	Опанування студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо здійснення профілактики виробничого травматизму в умовах та на об'єктах підвищеної небезпеки	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, відео уроки, тести

Змістовий модуль 3			
8	Тема 8. Прогнозування та оцінка професійного ризику як важливий захід профілактичної діяльності.	Опанування студентами навичок та вмінь щодо здійснення прогнозування та оцінки професійного ризику в реальних виробничих умовах.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні завдання, відео уроки
9	Тема 9. Використання заходів та засобів безпеки у сфері профілактики та запобігання виробничому травматизму.	Опанування студентами практичних навичок щодо оптимального використання різних заходів та засобів безпеки у сфері профілактики виробничого травматизму залежно від виду виробничої діяльності підприємства.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні завдання, відео уроки, тести
10	Тема 10. Зарубіжний досвід профілактичної діяльності у сфері ОП.	Вивчення зарубіжного досвіду профілактичної діяльності у сфері охорони праці та розуміння щодо можливості його впровадження на українських підприємствах.	Презентації, обговорення, відео уроки, тести
			Залік

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. / Жидецький В.Ц. / Підручник .-Львів: Афіша, 2003.
2. Ткачук К.Н. Основи охорони праці. /К.Н.Ткачук та інші. / К., Основа, 2003 р.
3. Костюк І. Ф., Капустник В. А. Професійні хвороби: Підручник. – 2-е вид., переробл. і доп. - К.: Здоров'я, 2003. – с.
4. Третьяков О. В., Зацарний В. В., Безсонний В. Л. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань: Практикум. Харків, 2011. 575 с.
5. Гогіташвілі Г.Г., Лапін В.М. Основи охорони праці: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 302 с.
6. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2001.

Допоміжні:

7. Закон України «Про охорону праці» № 229-IV від 21.11.2002. - К.: 2002 р. - 40 с.
8. Горностай О.Б. Правові основи охорони праці / Горностай О.Б., Мірус О.Л., Станіславчук О.В., Білінський Б.О., Кошеленко В.В. // Навчальний посібник. К.: Знання, 2015.- 215с.
9. Катренко Л.А. Охорона праці./ Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Піскун І.П. / Курс лекції. Практикум. – Суми: ВТД, Університетська книга”. – 2007. – 496 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я. [Moz.dov.ua\pro-ministerstvo://www.mon.gov.ua](http://moz.dov.ua/pro-ministerstvo://www.mon.gov.ua)
2. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». <http://www.nau.ua>

5. Політика дисципліни

- Порухення термінів виконання завдань та перескладання. Відпрацьовувати пропущені заняття відповідно до графіку проведення консультацій та за допомогою технологій дистанційного навчання.
- Політика щодо академічної доброчесності. Дотримуватись принципів академічної доброчесності, правил цитування під час створення презентацій, відповідей на заняттях, підготовки доповідей.
- Політика щодо відвідування занять. Відвідування всіх видів занять є обов'язковим. У зв'язку з відсутністю на заняттях з поважної причини (хвороба, форс мажорні обставини) навчання може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарського та практичних занять у вигляді опитування, тестування, а також виконання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль – залік.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за опомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно

82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	зараховано	
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильною, але недостатньо осмислена.		задовільно
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

**Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти
за виконання одного завдання**

1.	Практичне завдання	–	5 балів
2.	Доповідь на семінарі	–	5 балів
3.	Тематичний контроль (тест)	–	15 балів
4.	Комплексна контрольна робота	–	15 балів
5.	Залік	–	15 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти за поточний контроль

Показники	Кількість завдань	Сума балів
1. Виконання практичних завдань	4	20
2. Виконання семінарських завдань	1	5
4. Тематичний контроль (тест)	3	45
5. Виконання комплексної контрольної роботи	1	15
Залік		15
Разом		100